

Handläggare:
Emily Tjäder
Telefon: 08-508 28 741

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2021-04-27, p. 7

Underlag för budget 2022 med inriktning 2023 och 2024 för Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

1. Godkänna underlag för budget 2022 med inriktning 2023-2024
2. Justera beslutet omedelbart

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Samverkan

Samverkan med arbetstagarorganisationerna har skett den 17 mars 2021. Arbetstagarorganisationerna förklarar att de inte har något att erinra mot förslaget.

Bilagor

1. Blankett MHN 2022-2024
2. Särskild skrivelse från SACO

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	3
1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	4
1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	7
2 Nämndens verksamhetsområde	8
2.1 Tillsyn	8
2.2 Miljöövervakning samt projekt- och programverksamhet	12
2.2 Kommunikation	17
2.3 Strategiska personalfrågor.....	19
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	20
3.1 Drift.....	22
3.2 Investeringar.....	23
3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt).....	23
4 Lokalförsörjningsplan.....	23
4.1 Inledning	23
4.2 Pedagogisk verksamhet.....	23
4.3 Annan kommunal verksamhet.....	23
4.3.1 Nuläge 31 januari 2021	23
4.3.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet	23
4.4 Övrigt	24
4.4.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling	24
4.4.2 Samverkan.....	24
4.4.3 Lokaler vars hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år	24
5 Övriga redovisningar	25
5.1 Näringslivsfrämjande arbete	25

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Miljö- och hälsoskyddsnämndens underlag för budget 2022 med inriktning 2023-2024 används som ett underlag för framtagandet av stadens budget för 2022. Enligt kommunallagen ska stadens budget innehålla en plan för ekonomin för de kommande tre åren. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i underlaget redovisa en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten under de kommande åren. Underlaget beskriver trender, utvecklings-tendenser, eventuella strukturella eller demografiska förändringar samt effekterna av dessa med eventuella åtgärdsförslag. Vidare ska lokalförsörjning, kompetensförsörjning samt omstrukturerings- och investeringsbehov beaktas.

Förutses ökade nettokostnader ska förslag till åtgärder eller prioriteringar beskrivas, så att de beslutade budgetramarna kan hållas. Begäran om medel eller andra framställningar ska dock inte göras i underlaget.

I avsnitten 1.1 – 1.3 nedan ges utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål en sammanfattande analys av verksamhetens utveckling de kommande åren inklusive hur de strategiska satsningar nämnden gör kan bidra till kommunfullmäktiges mål under treårsperioden. I de därpå följande avsnitten presenteras en mer detaljerad analys av nämndens verksamhetsområden samt ekonomiska förutsättningar.

1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet bidrar till målet inom en rad olika områden, där den riktade bostadstillsynen med fokus på socioekonomiskt utsatta områden samt arbetet med gemensamma tillsynsinsatser för att öka tryggheten i staden utgör två av de tydligaste exemplen. Den tillsyn avseende trängsel på serveringsställen som inleddes under våren 2020 bidrar också till målets uppfyllelse. Trängseltillsynen är planerad att fortgå till och med september 2021, vilket innebär att denna tillsyn i nuläget inte ska påverka perioden 2022-2024. Utvecklingen av pandemin kan dock medföra förändringar i senare skede.

Förvaltningen ser att det fortsatt finns ett behov av riktad bostadstillsyn i socioekonomiskt utsatta områden samt i bostäder i andra områden där underhållet i byggnader är eftersatt. Behovet väntas kvarstå under flera år framåt. Den bedömningen grundar sig på att förvaltningen kunnat konstatera brister i samtliga flerbostadsbyggnader som har inspekterats inom den riktade bostadstillsynen sedan den startades 2016 samtidigt som klagomålen är få från boende i dessa områden. Detta bidrar till sämre levnadsförhållanden med ökade hälsorisker för de boende och till ökad otrygghet i området. Riktad bostadstillsyn kommer fortsatt vara en viktig del för att motverka detta. Arbetet under 2021 enligt budgetuppdraget ”utredningsgrupp fastighetsägartillsyn” väntas öka effektiviteten och träffsäkerheten i urvalet för de kommande årens tillsyn. Parallellt med detta arbetar förvaltningen för att fortsatt utveckla handläggningen av inkommande klagomål på störningar i bostäder. Eftersom inströmningen av klagomål ökat de senaste åren behöver inflödet kunna hanteras effektivare för att inte ärendebalansen ska fortsätta öka och stjåla resurser från annan angelägen tillsyn.

Fortsatt tillsyn av skolor och förskolor med särskilt fokus på lokaler i syfte att uppnå fullgod ventilation och en god ljudmiljö är en satsning som har pågått och kommer pågå under de kommande åren för att säkerställa att alla barn i staden vistas i lokaler som inte innebär en hälsorisk under skoldagen. Förvaltningen behöver fortsatt vara delaktig i samband med

planering och projektering av skolor i ett tidigt skede, så att inte brister i den fysiska miljön planeras och byggs in.

För att utveckla kunskapen om stockholmarnas exponering för farliga ämnen i sin vardag behövs också nya verktyg för hälsorelaterad miljögiftsövervakning. Eftersom det saknas standardiserade metoder behövs en samverkan med akademien. Staden har ett samverkansavtal med Stockholms universitet och kontakter finns genom kemikaliecentrums vetenskapliga råd och flera olika projekt, som kan utgöra grund för en vidareutvecklad samverkan på området.

Vidare innebär en effektiv kommunikation hushållande av såväl förvaltningens som mottagarnas resurser. Genom att nyttja digitaliseringen kan förvaltningen tillgängliggöra information på mottagarnas villkor. Metoder och verktyg som e-tjänster, applikationer och digitala utbildningar/seminarier är exempel på sådana insatser.

Strategiska satsningar under programperioden;

- Fortsatt arbete med att motverka fusk och organiserad brottslighet genom att utveckla tillsynen och kontrollen, samverka med andra myndigheter som Polisen, Skatteverket och Tillståndsenheten. Detta bidrar till ökad trygghet och bättre förutsättningar för seriösa företag att bedriva verksamhet.
- Fortsatt arbete med riktad bostadstillsyn utifrån bedömt tillsynsbehov, särskilt socioekonomiskt utsatta områden. Syftet är att säkerställa en sund inomhusmiljö även i områden där människor av olika anledningar inte anmäler störningar, eller inte ens känner till vilka rättigheter de har med avseende på att deras bostäder ska uppfylla vissa grundläggande krav för att säkerställa en god inomhusmiljö.
- Tillsyn på skolor och förskolor med särskilt fokus på buller och ventilation under ytterligare några år. Tillsynen är viktig för att säkerställa att alla barn har en sund inomhusmiljö i de lokaler de vistas i hela dagarna.
- Utveckla en långsiktig samverkan med forskningsinstitutioner kring framtagande av verktyg för att kvantifiera och följa människors exponering för farliga ämnen.
- Utveckling av metoder/kunskaper inom användartester, tjänstedesign och pedagogik för att bättre kunna förmedla relevant data och information. Skapar ökad möjlighet för information på mottagares villkor.

1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en viktig roll i arbetet med att bygga Stockholm som en hållbart växande stad. Genom förtätningen av staden blir frågor kring exempelvis trafikbuller, luftkvalitet, tillgången till grönområden för rekreation och natur samt en god inom- och utomhusmiljö allt mer komplexa. Nämnden bidrar med kompetens dels genom deltagande i planprocesser, dels genom att ansvara för eller delta i arbetet med att ta fram underlagsmaterial, strategier och handlingsprogram.

Staden ska vara fossilfri och klimatpositiv om mindre än 20 år. Stadens arbete med att nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och målen i miljöprogrammet behöver fortsatt stärkas. För att omsätta målen i faktiska åtgärder krävs styrning, ledning och kommunikation för att nå

framgång. Det är vidare viktigt att insatser för att fördela resurser till utförarna fortsatt genomförs för att få genomslag. För att nå målen kommer även insatserna behöva stärkas, inte minst avseende mobilitet. Vägtrafiken står för hälften av de kvarvarande växthusgasutsläppen och har inte minskat nämnvärt under en längre period. Styrmedel som följer av taxonomin, och ett ökat fokus på smartare resor och mobilitetstjänster får ökad betydelse. För bebyggelsen får därtill artificiell intelligens en viktig roll för att stödja energieffektivisering samt minska effekttoppar.

Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar i klimatarbetet, där staden intar rollen som en internationell förebild i det globala miljö- och klimatarbetet. Arbetet för miljö och klimat ska göra tydliga avtryck inom alla politiska områden och stadens egna verksamheter ska gå före för att visa vägen i arbetet för en klimatsmart och hållbar stad.

Stockholms stad har signerat ett nationellt klimatkontrakt med tydligt uttalande ambitioner att medverka som en av 100 ledande europeiska städer i klimatomställningen, och kommer därför under 2021 att identifiera aktiviteter och åtgärder som behöver utvecklas för att uppnå kriterierna för att skriva på ett Climate City Contract med EU-kommissionen.

Behoven av ökad samordning och samverkan är också stor inom vattenarbetet; rörande bland annat klimatanpassning, skyfallshantering, vattenkvalitet och biologisk mångfald i och nära vatten. Särskilt fokus ska ligga på organisation, styrning och genomförande av åtgärder.

En förutsättning för nya detaljplaner eller för tillstånd för olika infrastrukturutbyggnader är att staden kan visa hur god status ska kunna uppnås i varje vattenförekomst. Eftersom platsbrist råder behöver staden arbeta för att utveckla och testa innovativa lösningar, detta gäller inte minst för hantering av dagvatten på den allmänna platsmarken där även förvaltningen kan komma att behöva öka resurserna för dagvattentillsynen. Skyfallsåtgärder och åtgärder för bättre vattenkvalitet behöver bli en naturlig del av stadsbyggnadsprocessen. Den långsiktiga finansieringen av vattenåtgärder behöver säkerställas bland annat för ett ökat genomförande av sjörestaureringsåtgärder.

Miljöförvaltningen utreder också kontinuerligt konsekvenser på luftkvaliteten i samband med planering av nya bostadsområden och vid planering av nya infrastrukturprojekt. Luftkvaliteten mäts kontinuerligt och förväntas förbättras under programperioden tack vare en hållbar stadsplanering ur luftkvalitetssynpunkt samt en ständig förnyelse av fordonsflottan. Åtgärder till följd av pandemin resulterade i mindre trafik och förbättrad luftkvalitet i och kring Stockholm. Möjligen har åtgärder till följd av pandemin bestående effekter på arbetsliv och resvanor till följd av ökad valfrihet och därmed en långsiktigt positiv effekt på luftkvaliteten i staden.

Även tillsynen kommer att utvecklas under de kommande åren. Under 2020 togs en behovsutredning fram som ska ligga till grund för en utveckling av tillsynen enligt miljöbalken. Behovsutredningen utgår från miljömålen energi- och klimat, resurseffektivitet, stärkt biologisk mångfald, god vattenkvalitet, frisk luft och god ljudmiljö, giftfri miljö, god inomhusmiljö och säker strålmiljö. Behovsutredningen ska utvecklas i takt med att behovet förändras.

Ett uppdrag ligger också på de centrala tillsynsmyndigheterna (bl.a. Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, Strålsäkerhetsmyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten och Kemikalieinspektionen m.fl.) att ta fram och besluta om en nationell strategi för miljöbalks-

tillsynen och förvaltningen deltar i arbetet. En samlad nationell strategi för miljöbalkstillsynen kommer att omfatta perioden 2022-2027. Liksom den egna behovsutredningen kommer detta arbete att påverka verksamhetsplanen för 2022 och framåt.

Med utgångspunkt i behovsutredningen och den nationella tillsynsstrategin för miljöbalkstillsynen bör vissa tillsynsområden prioriteras under de kommande åren. Tillsynen finansieras huvudsakligen med avgifter, d.v.s. inom ram, men självfinansieringsgraden kan variera utifrån olika tillsynsområden vilket beskrivs närmare nedan. Områden som förvaltningen ser behöver prioriteras är förorenad mark, dagvatten, kemikalier, inomhusmiljö samt avfall/resurseffektivitet. Avfallsområdet är komplext och omfattande med en utbredd fuskproblematik, vilket är särskilt kostnadskrävande eftersom ansvarig verksamhetsutövare i dessa fall ofta visar sig sakna tillgångar. Ansvarsfrågan i sig är dessutom en del i hela fuskproblematiken. Detta medför att det vid arbete för att motverka fusk är svårt att ta ut tillsynsavgifter. Ytterligare förändringar inom avfallslagstiftningen är på gång. Under 2020 har bland annat en SOU avseende införande av producentansvar för textilier presenterats, liksom förslag på lagändringar avseende engångsplastprodukter samt sortering av byggavfall. Det innebär att tillsynsområdet i sig utökas men ska kunna avgiftsfinansieras till största del.

Av behovsutredningen framgår vidare att det för förorenade områden finns ett stort behov av att utveckla tillsynen så att den går från att vara händelsestyrd till att vara egeninitierad och styras av ett avrinningsområdesperspektiv. Ökade tillsynsinsatser behövs även för dagvattenfrågorna, d.v.s. gällande dagvattenutsläpp, dagvattenhantering vid miljöfarliga verksamheter och industriområden och dagvattenhantering vid stora parkeringsytor. Även varutillsynen och kemikalietillsynen hos miljöfarliga verksamheter behöver utvecklas.

För att långsiktigt bedöma och följa stockholmarnas exponering för kemiska ämnen behöver också ett program för hälsorelaterad miljögiftsövervakning utvecklas och implementeras. Idag sker övervakning av inomhusmiljön som engångsundersökningar i samband med specifika projekt som undersöker specifika frågeställningar.

Strategiska satsningar under programperioden;

- Ökad elektrifiering av transportsektorn
- Stärka arbetet med mobilitetsfrågor och åtgärder som stimulerar delningsekonomi inom trafikområdet.
- Utveckla metoder och kravnivåer för klimatpåverkan från byggmaterial vid nyproduktion av byggnader
- Utveckla byggandet och anläggningsarbetet mot bättre resurshushållning genom cirkulärt byggande
- Arbetet med cirkulär ekonomi och resurseffektivitet kopplat till målet om ett resurssmart Stockholm i miljöprogrammet behöver samordnas förslagsvis via en samordningsfunktion eller centrumbildning. Inledningsvis bör syfte, omfattning och organisatorisk tillhörighet utredas.
- Öka miljöövervakningsinsatserna i tid och rum avseende kemisk och ekologisk status

- Öka samverkan rörande klimatanpassning, skyfallshantering, vattenkvalitet och biologisk mångfald i och nära vatten. Särskilt fokus på organisation, styrning och genomförande av åtgärder.
- Utöka övervakningen av den biologiska mångfaldens utveckling över tid för att kunna ligga till grund för prioriteringar och uppföljning av åtgärder.
- Utvecklad tillsyn inom bl.a. förorenad mark, dagvatten, kemikalier, avfall och inomhusmiljö.
- Fortsatt utveckling av informationen till företagare i syfte att göra det enklare att starta företag och följa regelverket.
- Fortsatt utveckling av behovsutredningen för tillsynen i syfte att öka tillsynens miljönytta. Utvecklingen har även koppling till arbetet med den nationella tillsynsstrategin för miljöbalken.
- Utveckla en långsiktig övervakning av människors (framförallt barns och andra känsliga grupper) exponering för farliga ämnen.
- Stärk stödet kring kemikaliekrav vid inköp för att svara mot högre ambitioner och större efterfrågan, bland annat genom ett mer frekvent användande av kemiska analyser för uppföljning av ställda krav.

1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Miljöförvaltningen eftersträvar en långsiktigt hög produktivitet med god kostnadseffektivitet och en fortsatt hög självfinansieringsgrad. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla och förenkla processer och ett omfattande strategiarbete har genomförts för att identifiera förvaltningens potential och möjliga vägval framåt avseende digitalisering, automatisering och AI. Arbetet resulterade i en färdplan med ett antal aktiviteter som ska genomföras fram till 2024. Aktiviteterna ska resultera i förenklade och mer effektiva arbetssätt, bättre tillgänglighet och i förlängningen ökad miljönytta.

Möjligheterna att använda upphandling och inköp för att nå olika typer av hållbarhetsmål understryks i flera av stadens styrdokument, liksom i utvärderingar och utredningar på nationell nivå. Flera budgetuppdrag från kommunfullmäktige pekar också på att staden har som ambition att arbeta mer med hållbara inköp. Idag finns ansvar för detta i staden fördelat på tre nivåer: strategisk (stadsledningskontoret), operativ (serviceförvaltningen), specialiststöd (miljöförvaltningen). De ökade ambitioner som uttrycks i budget och i miljöprogrammet med tillhörande styrdokument innebär att organisationen behöver stärkas på alla nivåer. På stödnivån behöver mer vägledning kunna erbjudas till den operativa nivån och på den operativa nivån behöver olika hållbarhetsfrågor samordnas och inkluderas i det löpande arbetet. Slutligen behöver hållbarhet även inkluderas på den strategiska nivån för att få genomslag.

Miljöförvaltningen är fortsatt aktiv i ett antal olika nätverk på regional, nationell och internationell nivå för omvärldsbevakning och utbyte av goda exempel. Samverkan med akademien sker kontinuerligt, inte minst genom olika forskningsprojekt. Miljöförvaltningen har exempelvis tillsammans med KTH sökt forskningsbidrag för att på ett innovativt sätt

kunna stimulera människors intresse och engagemang för den lokala luftkvaliteten med hjälp av visualiserade öppna data på interaktiva skärmar och ljustavlor i Stockholms stadsbild. Tanken är även att det ska bli möjligt att interagera med skärmarna utan att röra vid dem, liksom att ladda ner data via sin egen smarta mobil. På så sätt kan boende i Stockholm fatta mer välinformerade beslut om vilken väg de ska ta eller vilket transportsätt de ska välja.

Miljöförvaltningens mätstationer används också kontinuerligt av företag som testplats för miljösensorer. Stockholm är dessutom med som pilotstad inom ramen för C40:s projekt för unga kvinnliga forskare inom teknologisektorn, *Women for Climate*. Miljösensorer kommer byggas och sättas upp vid miljöförvaltningens mätstationer för utvärdering. Utöver det agerar miljöförvaltningens personal som experter i framtagandet av nya luftkvalitetssensorer med innovativ teknik. Det är sannolikt att det till 2024 finns ett sensornätverk för övervakningen av luftkvalitet och som kommer utgöra ett viktigt komplement till den lagstyrda luftövervakningen.

Förvaltningen har även sökt flera andra externfinansierade projekt för att bidra till nya lösningar till gagn för miljön. Projekten kommer att startas 2022 och pågå under den kommande treårsperioden. Förmågan att skapa utrymme för att delta i eller initiera och driva externfinansierade projekt i syfte att testa nya arbetssätt och lära av varandra behöver generellt sett stärkas i staden.

Strategiska satsningar under programperioden;

- Stärka organisationen, både på förvaltningen och inom staden, för att ge stöd i upphandling, inköp och avtalsuppföljning.
- Vidareutveckla deltagandet i externfinansierade utvecklingsprojekt för att stärka förvaltningens möjligheter att nå stadens miljömål i samverkan med näringslivet.
- Intensifiera arbetet med digitalisering och AI för att höja kvaliteten och användartillgänglighet, både avseende processer kopplade till tillsynen och andra relevanta processer
- Förbereda inför att efterhandsdebitering för livsmedelskontrollen införs under 2022-2023 och riskklassningsmodellen ersätts. Detta leder till ett rättvisare uttag av avgifter.

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Tillsyn

Tillsyn enligt miljöbalken

Nämndens tillsynsbehovsutredning pekar ut strategiska behov av utökad tillsyn. Vägledande för tillsynsarbetet under perioden kommer även den nationella tillsynsstrategin att vara. Den innehåller prioriterade fokusområden med preciseringar för miljötillsynen. Tillsynsstrategin beslutas hösten 2021, och kommer att gälla 2022-2027. Vad gäller utpekade prioriteringar i behovsutredningen så gäller det bland annat inomhusmiljö, avfall, dagvatten, kemikalier samt skyddade områden och förorenad mark.

Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av tillsyn avseende inomhusmiljö, såväl avseende skolor och förskolor som bostäder. Det har tidigare års tillsyn tydligt visat genom anmärkningar på för höga bullernivåer, bristande ventilation, fukt och mögelskador etc. Den fortsatt höga exploateringsstakten i staden med byggande av bostäder, skolor och förskolor med förtätning av staden riskerar få ökade störningar som följd. Detta genom att fler byggnader byggs på samma totalyta och fler medborgare blir exponerade för buller, luftföroreningar m.m. och inte minst för skolor och förskolor som får en allt mindre utomhusyta att disponera. Utöver det ser förvaltningen särskilt ett ökat behov i socioekonomiskt utsatta områden eftersom dessa områden har visat sig av erfarenhet ha betydligt fler inomhusmiljöbrister än andra områden. För att uppnå goda resultat inom den riktade bostadstillsynen behövs även ett utökat samarbete mellan berörda stadsdelar och fackförvaltningar samt andra myndigheter såsom polis och socialtjänst. Fler invånare ger även upphov till mer avfall och för en hållbar stad behöver såväl återvinning som återanvändning öka. Nya lagförslag inom området, bl.a. införande av producentansvar för textilier samt förbud mot engångsmuggar av plast, kommer leda till ytterligare tillsynsuppdrag.

Förändringarna i avfallslagstiftningen medför också skärpta krav på det avfallsförebyggande arbetet och bl. a. ökade krav på sortering av bygg- och rivningsavfall. Förvaltningen behöver utveckla en beredskap för att kunna hantera nya ärenden om dispenser från sorteringskraven gällande bygg- och rivningsavfall. Hur stort antalet dispensärenden kan komma att bli är svårt att uppskatta, och beror på hur det nya kravet kommer att tillämpas. Den ordinarie tillsynen omfattar drygt 90 verksamheter med olika former av tillstånds- eller anmälningspliktig avfallshantering, rivningar och nedskräpning. Ett förslag om undantag från tillstånds- och anmälningsplikt för vissa icke-förorenade schaktmassor har även lämnats. Regeländringarna innebär även att tillsynen av avfallstransportörer och handlare/mäklare behöver utvecklas. Under 2021 kommer därför möjligheten att via länsstyrelsen få information om avfallstransportörer verksamma i kommunen undersökas, så att nämnden kan ha en utvecklad tillsyn till 2022 och framåt. Fler ändringar i avfallslagstiftningen har aviserats som sannolikt kommer att påverka tillsynen framöver. Bakgrunden är det fusk kopplat till avfall som uppdagats nationellt det senaste året, och som medfört att regeringen lämnat förslag på ändringar i lagstiftningen för en säkrare avfallshantering. Vidare är nedskräpning fortfarande ett stort problem som måste angripas brett. Förvaltningen bedömer att tillsynen inom området behöver öka inom de tre kommande åren. Detta i sig är dock inte tillräckligt för att komma tillrätta med problem med nedskräpning och fusk inom avfallsbranschen. Det finns behov av att hålla ihop hela avfallsarbetet inom staden för att nå ordentligt resultat.

Utifrån kraven i dagvattenstrategin med åtgärdsnivå och riktlinjer behöver tillsynen på dagvattenhantering vid stora parkeringsytor utvecklas. En inventering av vilka större parkeringsytor som finns och vilka som är ansvariga behöver därför genomföras.

Kemikalieplanen och handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast listar prioriterade tillsynsåtgärder som förvaltningen ska vidta, både inom befintlig tillsyn och inom nya områden. Materialval och nedskräpning inom byggprojekt är exempel på det senare. Vidare behöver tillsynen av kemikalier i av staden använda produkter utökas.

Nya naturreservat och biotopskyddsområden tillkommer under 2021 och framåt. Även detta innebär ett utökat tillsynsbehov.

Utökade insatser är även planerade inom tillsynen av förorenade markområden. Under 2021 kommer det tas fram en lista med områden utöver exploateringsprojekten som är prioriterade

för åtgärder. En första screening för bedömning av föroreningsnivå och risker görs i ett antal områden 2021. Därefter genomförs mer ingående provtagningar innan arbetet startar för att söka finansiering för saneringsåtgärder i ett antal områden. Arbetet genomförs i samarbete med exploateringskontoret, och beräknas fortgå under hela planeringsperioden. Förvaltningen medverkar också i framtagandet av en regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor. Projektet som leds av länsstyrelsen beräknas vara klart våren 2022.

Slutligen ser förvaltningen ett behov av digitalisering av processen för registrering av inrapporterade köldmedierapporter. En sådan effektivisering bedöms kunna frigöra resurser för småskaliga tillsynsområden som är angelägna att arbeta med sett till miljö- och hälsnytta, t.ex. butiker som saluför kosmetiska produkter, som inte sällan innehåller otillåtna ämnen, eller på annat sätt saluförs i strid med gällande lagstiftning.

Kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Finansieringen av livsmedelskontrollen står inför stora förändringar genom både en ny riskklassningsmodell och införandet av efterhandsdebitering. Den riskklassningsmodell som används idag har varit oförändrad sedan den implementerades och en ny omarbetad modell kommer gå ut på remiss under 2021. Den nya modellen kommer sannolikt att tillämpas från 2023, och 2024 ska samtliga anläggningar vara omklassade. En förändring som kommer att ske är att kontroll kommer att flyttas från detaljistledet till tidigare led så som tillverkare och grossister, vilket kan innebära stora konsekvenser för vissa företag.

Regeringen väntas under 2021 fatta beslut om att efterhandsdebitering ska införas under 2022 eller 2023. Ett system med efterhandsdebitering skapar tydlighet gentemot verksamhetsutövare som då kan se kopplingen mellan avgiften som betalas och den kontroll som utförs. För mindre verksamheter som årligen betalar en låg avgift och får kontroll t.ex. vart femte år kan den totala kostnaden då kontrollen utförts dock upplevas som betungande. Dagens system innebär också att företag betalar för kontroll som inte kan utföras om verksamheten lägger ned eller flyttar under året, ett system med efterhandsdebitering kan således innebära att förvaltningens intäkter minskar något.

Övergången till ett nytt system med efterhandsdebitering kommer sannolikt innebära att kostnadstäckningen minskar något under övergångsperioden. De företag som i nuläget inte får kontroll varje år betalar sin avgift i förskott och ackumulerar kontrolltid. Det betyder att när övergången sker har vissa företag betalat för kontroll de inte erhållit, och vissa har betalat för lite. Ett exempel på de som betalat för lite är nya företag som får kontroll för första gången.

Under 2021 utökas kontrollen av företag som säljer material som är i kontakt med livsmedel, så kallade "food contact materials" (FCM). Kontrollen har tidigare saknats i Sverige och omfattningen av det nya uppdraget är för närvarande oklart eftersom regelverket ännu inte är på plats.

Tillsynens ekonomi

Årsarbetare inom miljöbalks- och livsmedelstillsynen

	2017	2018	2019	VP 2020	VB 2020	VP 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Miljöbalkstillsyn	61,7	64,0	67,5	70,6	64,4	69,1	69,1	69,1	69,1
Livsmedel	50,8	52,5	47,8	48,0	46,6	44,0	44,0	44,0	44,0
Summa	112,5	116,5	115,3	118,6	111,0	113,1	113,1	113,1	113,1

Antal årsarbetare beräknas vara oförändrat år 2022-2024. Planering och omfördelning av resurser mellan tillsynsområden görs enligt behovsutredningen och med beaktande av den nationella tillsynsstrategin som beslutas hösten 2021. Omprioriteringar, exempelvis till tillsynsområden med lägre debiteringsgrad där tillsyn är angelägen, kan dock komma att i viss mån påverka självfinansieringsgraden. Vidare kan eventuella behov av utökade satsningar inom utpekade tillsynsområden komma att påverka antalet årsarbetare, detta är dock inte planlagt i nuläget.

Självfinansieringsgrad

	VP 2020	VB 2020	VP 2021	Plan 2022-2024
Miljöbalkstillsyn (MB)				
<i>Självfin.grad Hälsoskydd</i>	67%	73%	66%	67%
<i>Självfin.grad Plan och Miljö</i>	67%	78%	68%	67%
Självfin.grad MB	67%	75%	67%	67%
Livsmedelskontroll				
<i>Självfin.grad Livsmedelskontroll</i>	79%	82%	79%	79%
MHN tillsyn	72%	78%	72%	72%

Förvaltningen gör en djupgående analys av tillsynens taxa, tidsbegreppet och tidredovisningen, och har genom detta en god tillämpning av självkostnadsprincipen inom såväl miljöbalkens område som livsmedelskontrollen. För förvaltningen som helhet har självfinansieringsgraden inklusive OH ökat från 44 % 2006 till 78 % i utfall för 2020. I verksamhetsplan 2021 och plan för åren 2022-2024 räknas med en självfinansieringsgrad på 72 %.

Det extraordinära utfallet 2020 beror på fakturerade men ej utförda livsmedelskontroller (cirka 1500), lägre kostnader för utbildning och konferenser samt den statliga ersättningen kopplad till trängseltillsyn.

I den årligt återkommande jämförelsen mellan miljöförvaltningar i Stockholms län framgår att Stockholms miljöförvaltning har en hög självkostnadsfinansiering både vad gäller miljöbalken och kontrollen enligt livsmedelslagstiftningen. Självfinansieringsgraden för kommunerna i länet visar på stor spridning där spannet för miljöbalkstillsyn är mellan 28 % och 70 % samt mellan 40% och 90% för livsmedelskontrollen. Tillsynsområden har olika självfinansieringsgrad, och det är viktigt att förvaltningen utför tillsyn där behovet finns och gör mest miljönytta och inte primärt prioriterar utifrån självfinansieringsgrad. Behovet i tillsynen styr därför självfinansieringsgraden till viss del. Tillsynsbehoven förändras stadigt men förvaltningen bedömer att totala tillsynens omfång kommer att ligga på ungefär samma nivå.

Förvaltningens kostnader för lokaler har ökat i och med ombyggnationen av Tekniska nämndhuset. Miljöförvaltningens andel av de totala kostnaderna för evakuering och ombyggnation av evakueringslokaler innebär ett tillägg på bashyran med 3,2 mnkr per år under perioden 2019-2023. En tredjedel av denna kostnad (ca 1,2 mnkr per år) kan finansieras via taxan.

Den fortsatta pandemin kan påverka självfinansieringsgraden. Det beror på avbokade inspektioner, bortfall av verksamheter, tillsynsområden där inspektioner helt ställs in på grund av smittorisk eller att verksamheter bedöms verka i en ekonomiskt utsatt bransch och att förvaltningen därför behöver avvakta med tillsyn.

2.2 Miljöövervakning samt projekt- och programverksamhet

Energi- och klimatarbete inklusive övervakning av klimatförändringar

Digitaliseringen blir allt viktigare för kostnadseffektiv energieffektivisering framöver. Energieffektivisering kommer i mindre grad att bidra till utsläppsminskningar med minskat fossilt inslag i fjärrvärme- och elproduktion, men blir fortsatt viktigt ur ett resurshushållningsperspektiv. Ökat fokus behöver läggas på digitaliseringens och AI:s möjligheter till kostnadseffektiv energieffektivisering. Förvaltningen behöver därför stärka kompetensen inom området.

Staden behöver minska både de direkta växthusgasutsläppen och de indirekta utsläppen från stadens konsumtion. Tre områden blir särskilt viktiga att adressera de närmaste åren:

- Minskad klimatpåverkan från byggmaterial. Målet är att kunna fastställa en kravnivå för byggande på stadens mark senast 2023. Området bör utvecklas även mot ombyggnation. 2022 införs också lagkrav på klimatdeklaration av nyproducerade byggnader där byggmaterialets klimatpåverkan ska redovisas. Boverket utreder en nationell kravnivå på maximal klimatpåverkan från byggmaterial (CO₂/m²) för nyproducerade byggnader och bedömer att en sådan kan införas 2027.
- Cirkulärt byggande – minskad resursförbrukning inom byggnation behöver komma till stånd. Minskad plastanvändning blir en viktig del. En pilot för ett centrum för cirkulärt byggande som stöd och samordning till byggande förvaltningar/bolag har initierats på förvaltningen. Centrumfunktionen deltar även i storstadsöverenskommelsen om cirkulärt byggande i samarbete med Göteborg, Malmö och Delegationen för cirkulärt byggande. För att nå miljöprogrammets mål avseende resurseffektivitet behöver arbetet med frågor kopplade till cirkularitet samordnas. Frågan behöver utredas ytterligare och utvärdering av ovan nämnd centrumfunktion är en del i arbetet.

- Vägtrafiken - Det är en stor utmaning att minska trafiken negativa miljöpåverkan, medan andra samhällssektorer minskar sin miljöpåverkan ökar trafikvolymerna och därmed miljöpåverkan från trafiken. Vägtrafiken står för närmare 50 procent av växthusgasutsläppen i Stockholm. Klimathandlingsplanen har identifierat elektrifiering, biodrivmedel och transporteffektivitet som de tre områden som måste samverka för att klara Parisavtalet till 2030 och målet om ett klimatpositivt Stockholm år 2040.

Ovanstående bidrar framför allt till att nå Agenda 2030-målen 7 *Hållbar energi för alla*, 11 *Hållbara städer och samhällen*, 12 *Hållbar konsumtion och produktion* och 13 *Bekämpa klimatförändringarna*.

För mer om vägtrafikens klimatpåverkan, se rubrik *Miljöbilsarbete samt transportsektorns miljöpåverkan*.

Miljöfrågor i fysisk planering

En handlingsplan för klimatanpassning är under framtagande i stadsledningskontorets regi. Miljöförvaltningen ser en ökad efterfrågan på förvaltningens expertkompetens, inte minst kopplat till att vara kompetensstöd i genomförandet av handlingsplanen för klimatanpassning och framtagandet av data och underlag till stadsbyggnadsprocessen. Förvaltningens roll i arbetet behöver klargöras och eventuellt utvecklas i takt med att efterfrågan på stöd ökar. I övrigt kan sägas att efterfrågan av förvaltningens kompetens vad gäller miljöfrågor inom fysisk planering fortsatt är hög.

Vattenarbete

Arbetet med vattenförvaltning i staden ska bland annat bidra till att mål 6 och 14 i Agenda 2030 om hav och marina resurser kan uppnås, och framförallt till att EU:s miljökvalitetsnormer för vatten kan följas. I detta arbete har förvaltningen arbetat med framtagande av lokala åtgärdsprogram (LÅP) samt verkat för ett ökat genomförande av åtgärder i samverkan med övriga berörda tekniska förvaltningar, stadsdelsförvaltningarna, Stockholm Vatten och Avfall AB samt Stockholms hamnar.

Samordningen rörande klimatanpassning, skyfallshantering, vattenkvalitet och biologisk mångfald i och nära vatten behöver öka. Särskilt fokus behöver ligga på organisation, styrning och genomförande av åtgärder. Det finns också ett behov av att öka förmågan till att initiera och driva externfinansierade projekt samt att testa och utvärdera innovativa lösningar för rening och fördröjning i staden.

Strategiska och övergripande frågor som rör bad och rekreation kopplat till vatten hanterades tidigare i stadens vattenprogram som har ersatts av handlingsplan för god vattenstatus. De rekreativa frågorna omhändertas inte i handlingsplanen för god vattenstatus. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan för nya bad, men det saknas fortsatt en sammanhållen strategi för vattenanknuten rekreation.

För att miljöövervakningen av miljögifter och ekologiska kvalitetsfaktorer ska kunna fortsätta utgöra grund för klassificering av status, uppföljning av genomförda åtgärder samt ge underlag för stadens planarbete behöver insatserna öka både tidsmässigt och rumsligt. En

långsiktig finansiering av övervakningen är viktig.

Arbete med biologisk mångfald, natur och ekosystemtjänster

EU:s nya strategi för biologisk mångfald, mål 15 i Agenda 2030 och mål 5 i stadens miljöprogram ligger till grund för Stockholms arbete med biologisk mångfald. Ökat skydd och restaurering av natur är i fokus, liksom att gynna hållbart nyttjande av olika ekosystem, bl.a. de urbana. Biologisk mångfald behöver integreras i beslutsfattandet och finansiering av åtgärder behöver säkras.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om en handlingsplan för biologisk mångfald och åtgärdsprogram som syftar till att förverkliga intentionerna i handlingsplanen genom att precisera fysiska åtgärder för att stärka stadens biologiska mångfald håller på att tas fram. Arbetet sker i bred samverkan och förankras i samordningsgruppen för Grönare Stockholm.

En viktig del av arbetet enligt handlingsplanen är att övervaka hur den biologiska mångfalden i staden utvecklas över tid. Övervakningen sker idag i liten skala och skulle behöva breddas och utökas för att kunna ligga till grund för prioriteringar och uppföljning av åtgärder. Miljöövervakningen är också avgörande för att skapa data till miljöprogrammets indikatorer.

Staden behöver även fortsätta arbeta med att minska det ekologiska fotavtrycket genom att ställa krav i upphandling och inköp som gynnar den biologiska mångfalden i och utanför staden.

Resurseffektivitet

I staden och samhället i stort har frågor om resurseffektiva och giftfria kretslopp blivit alltmer aktuella. Exempel i stadens verksamhet är målet om ett resurssmart Stockholm i miljöprogrammet, handlingsplanen för cirkulärt byggande och handlingsplanen för hållbar plastanvändning samt arbetet med ett ökat återbruk och minskad konsumtion. Målet om ett resurssmart Stockholm bidrar särskilt till de globala målen *Hållbara städer och samhällen* och *Hållbar konsumtion och produktion*. Bland de nationella miljökvalitetsmålen bidrar det i första hand till målen *Begränsad klimatpåverkan* och *God bebyggd miljö*. För att miljöprogrammets mål ska kunna nås behöver arbetet samordnas, förslagsvis via en samordningsfunktion eller centrumbildning. Inledningsvis bör syfte, omfattning och organisatorisk tillhörighet på samordningsfunktionen utredas. Denna funktion skulle kunna ansvara för att skapa en helhetsbild av stadens arbete med resurseffektivitet; samordning, utveckling, erfarenhetsutbyte, initiering av projekt, samt kunskapsstöd.

Kemikaliearbete

Stadens kemikaliearbete inklusive arbetet med att minska spridningen av mikroplast är direkt kopplat till miljöprogrammets mål *Ett giftfritt Stockholm*. Det har också kopplingar till det nationella miljökvalitetsmålet *Giftfri miljö* och till flera av de globala hållbarhetsmålen, t.ex. *Hållbar konsumtion och produktion* och *Hälsa och välbefinnande*.

I och med att frågan om hållbara inköp betonas mer i staden generellt har en större efterfrågan på kemikalierelaterat stöd i inköpsprocessen, medverkan i upphandlingar, avtalsförvaltning och i kategoriorganisation noterats. Den förväntas öka ytterligare när den nya inköspolicyn

med sin betoning på hållbarhetskrav och tillämpningsanvisningen med sin uttryckliga hänvisning till kemikaliecentrum implementeras. Upphandling av tjänster för bygg och anläggning (projektörer, entreprenörer m.m.) är ett specifikt område där det finns stor potential att bidra med vägledning för att säkerställa att stadens kemikaliekraav implementeras i projekten.

Från avtalsförvaltarhåll framförs önskemål om att kunna använda kemiska analyser för uppföljning av avtal och för att utföra marknadsanalyser. Idag görs det i mycket begränsad omfattning, dels inom ramen för SKL-Kommentus projekt Kemkollen, dels för särskilt utvalda och misstänkt problematiska material som används i bygg och anläggning, exempelvis gummigranulat. Sådana analyser av varor och material står omnämnda som åtgärder som ska göras inom området miljögiftsövervakning i kemikalieplanen för att identifiera källor och exponeringsvägar. En annan åtgärd är att fortsätta utveckla miljögiftsövervakningen i inomhusmiljön inriktad på barn och andra särskilt känsliga grupper. Sedan några år genomförs undersökningar för att mäta förekomsten av farliga ämnen i människors vardag utifrån flera frågeställningar, men det finns ingen fastställd plan för arbetet. För att utveckla övervakningen behövs en större långsiktighet med återkommande undersökningar och en plan för vilka frågeställningar som ska besvaras. Ett första underlag till en sådan plan presenterades för miljö- och hälsoskydds nämnden i maj 2018.

I arbetet med kemikaliesmart förskola har det noterats att lokalvården i verksamheterna ibland brister. Ur ett kemikalieperspektiv är det problematiskt eftersom städning är ett viktigt sätt att minska exponeringen för farliga ämnen i inomhusmiljön och för att det är viktigt att hålla reda på vilka kemikalier som används i lokalvården. Det finns därför ett behov av att driva på för en mer kvalitetssäkrad och miljöanpassad städning. Kategoriorganisationen för lokalvård under ledning från utbildningsförvaltningen arbetar med mallar för upphandling och uppföljning men det finns behov av ett brett deltagande och engagemang främst från stadsdelarna. Kategoriteamet, miljöförvaltningen och stadsdelarna skulle tillsammans kunna identifiera och sprida kunskap om hur man kvalitetssäkrar lokalvården i verksamheterna.

Övervakning av luftkvalitet

Efterfrågan av förvaltningens expertkompetens har varit hög de senaste åren och väntas öka under programperioden. Östra Sveriges luftvårdsförbund utökades med Östergötland och Gotland 2021. Det är sannolikt att luftvårdsförbundet fortsätter utökas med Dalarnas län under 2022-2024. Förvaltningens kompetens efterfrågas även allt mer brett i samhället. De kommande åren kommer sannolikt innebära fler uppdrag i samband med långvariga bränder såsom skogsbränder och bränder på soptippar (exempelvis som vid branden i Kagghamra, Botkyrka).

Luftföroreningshalterna har varit extremt låga under 2020. Åtgärder till följd av pandemin resulterade i mindre trafik i och kring Stockholm. Inledningsvis minskade trafiken med 30 procent och delar av effekten fanns kvar under hela 2020 och även nu under vintern 2021 är trafiken cirka 10 procent lägre än motsvarande period under 2020. Minskning av trafiken ledde till lägre utsläpp och lägre halter. Miljökvalitetsnormerna klarades med god marginal men däremot klarades inte miljömålen på alla mätstationer. Möjligen har åtgärder till följd av pandemin bestående effekter på arbetsliv och resvanor och därmed en långsiktigt positiv effekt på luftkvaliteten i staden. Miljömålet frisk luft är en utmaning att nå och är ett

riktmärke för luftvårdsarbetet. Att uppnå miljömålen innebär att staden uppnår den ekologiska dimensionen av Agenda 2030.

De kommande årens verksamhetsutveckling fokuserar främst på att utveckla smarta digitala verktyg. I samarbete med KTH och Stockholms universitet kommer olika metoder som bygger på artificiell intelligens att testas för att förbättra prognoserna av luftföroreningar, pollen och hälsoriskindex. Förvaltningen följer även fordonsparkensutveckling och stadsutvecklingen som har en direkt påverkan på luftkvaliteten. Förvaltningen ser även en ökad efterfrågan av samhällsekonomiska kostnadsberäkningar till följd av exponering av luftföroreningar, och kompetensutveckling inom området kommer att eftersträvas.

Budgetuppsdrag som prioriteras under programperioden är utvärdering av miljözon på Hornsgatan. Miljözonen skärps för dieslbilar år 2022. År 2022 får endast dieslbilar som klarar avgaskraven för euro 6 köra på Hornsgatan.

Miljöbilsarbete samt transportsektorns miljöpåverkan

Taxonomi och andra ekonomiska styrmedel behöver utvecklas för att staden ska kunna klara uppsatta mål i miljöprogrammet och klimathandlingsplanen. Trafiken med tunga och lätta lastbilar ökar. Bostadsbyggandet och alla infrastrukturprojekt leder till mycket trafik samtidigt som en ökande befolkning ska förses med fler varor och genererar mer avfall. Trafiken står för närmare 50 procent av växthusgasutsläppen i Stockholm. Det är en stor utmaning att minska trafiken negativa miljöpåverkan.

Staden har en möjlighet att påverka transporter i Stockholm genom krav vid egen upphandling. Miljöförvaltningen har hittills, med goda resultat, stöttat serviceförvaltningen vid upphandlingar av varor och tjänster där transporter och fordon ingår. Förvaltningen ökar nu insatserna för att andra förvaltningar och bolag på motsvarande sätt ska kunna använda miljöförvaltningens expertkunskaper vid upphandling och uppföljning för att få kraftigare genomslag. Samarbete med kranskommunerna är också angeläget.

Utvecklingen mot fler eldrivna tunga lastbilar förväntas ta fart. Här behövs underlag och kunskap om var dessa bäst ska ladda (depå, drivmedelsstation, terminalområden, lastbilsrastplatser med mera) och hur staden kan medverka för att underlätta.

Det ska vara enkelt att ha tillgång till bil och andra mobilitetstjänster utan att äga fordonet i fråga. Förvaltningen behöver stärka arbetet med mobilitetsfrågor. Demonstration och test av nya mobilitetstjänster är viktigt och förvaltningen behöver arbeta mer aktivt för att stimulera delningsekonomi genom bilpooler, cykelpooler och annat. Att mer systematiskt följa och analysera utvecklingen av mobilitetshubbar, bilpooler och andra mobilitetstjänster är en viktig åtgärd initialt.

Inom ramen för miljö- och samhällsbyggnadsrådet samverkar staden med Region Stockholm, länsstyrelsen och övriga kommuner i regionen för att stärka klimatarbetet i regionen. Fokus ligger på att samverka kring transportsektorns klimatpåverkan inom upphandling och inköp, styrmedel och incitament samt elektrifiering.

Internationellt, nationellt och regionalt samarbete inklusive projektarbete

Miljöförvaltningen deltar i flera regionala, nationella och internationella samarbeten. Dessa nätverk är viktiga fora för att inhämta praktiska erfarenheter från andra städers miljöarbete samt för att kunna påverka strategiska EU-dokument. Förvaltningen har nyligen fått ett delat ordförandeskap i en av Eurocities arbetsgrupper, Climate Change and Energy Efficiency, vilket är ett utmärkt sätt att utbyta erfarenheter och bedriva påverkansarbete. Staden har också blivit medlemmar i POLIS som är ett nätverk för städer inom ramen för trafik och mobilitet. Trafikkontoret ingår numera i POLIS styrgrupp vilket är värdefullt även för miljöförvaltningen. Förvaltningen deltar i också i CNCA-projektet Reducing Embodied Carbon för framtagande av policys för minskad klimatpåverkan från byggmaterial. Stadsledningskontoret ingår i projektets rådgivande kommitté.

Miljöförvaltningen behöver fortsatt aktivt söka samarbete med universitet och högskolor, både nationellt och internationellt, i syfte att ta del av den senaste forskningen, utveckla nätverk, driva innovation samt öka användningen och förståelsen av AI och maskininlärning. Förvaltningen leder och medverkar i en rad olika utvecklings- och demonstrationsprojekt inom nämndens verksamhetsområden. Förvaltningen har även lämnat flera ansökningar till EU:s gröna giv. Den här typen av externfinansierade projekt stärker stadens förmåga att uppnå målen inom hållbarhet. Förmågan att skapa utrymme för att delta i eller initiera och driva externfinansierade projekt i syfte att testa nya arbetssätt och lära av varandra behöver dock generellt sett stärkas i staden.

2.3 Kommunikation

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i stadens budget för 2021 i uppdrag att *i samverkan med kommunstyrelsen och Stockholm Vatten och Avfall AB samordna nämnder och bolagsstyrelser för en tydlig och strategisk stadsövergripande kommunikation i miljö- och klimatfrågor*. Under 2021 skapas former för samverkan och aktiviteter startas. Arbetet är långsiktigt och kommer att kräva ett betydande arbete även kommande år. Exempel på insatser är forum för dialog och samverkan både på strategisk och på operativ nivå. Aktiviteter som utbildningar och material behöver förvaltas och samordnas gentemot målgrupperna. Även former för uppföljning av kommunikationsinsatserna behöver integreras med ordinarie rutiner och system inom staden.

Förvaltningen har idag mycket värdefull data och information att förmedla. Men för att nyttja potentialen krävs bland annat ökad kompetens inom användarstudier, tjänstedesign och pedagogik. För att sprida kunskap om data och information krävs även ökad spridning i för målgrupperna trovärdiga och tillgängliga kanaler. Användarstudier och utökning av samarbeten med andra delar av staden och externa organisationer behöver därför stärkas. Exempel på sådana samarbeten är med bostadsföretag och fastighetsägare.

För att uppnå miljönytta krävs ofta beteendeförändringar. Befintliga metoder i kontakten med invånare och verksamheter behöver ständigt utvecklas. Arbetet är långsiktigt och behöver ske i dialog med intressenten/målgruppen. Förvaltningen behöver i samverkan med stadens övriga förvaltningar och bolag utveckla innovativa fallstudier och prova-på aktiviteter kontinuerligt för stockholmarna för att bidra till uppfyllnad av Agenda 2030 mål 12 hållbar konsumtion. Det gäller särskilt mål 12.8 att öka allmänhetens kunskap och medvetenhet om hållbara

livsstilar, men även mål 12.6 att uppmuntra företag att införa hållbara metoder och hållbarhetsinformation. Ett agilt arbetssätt där återkommande utvärderingar och ständiga förbättringar är utmärkande behöver utvecklas.

Miljöförvaltningen strävar efter att bli en än mer kommunikativ organisation. En sådan organisation präglas av öppenhet, tillgänglighet och proaktivitet i arbetet med att sprida kunskap. Såväl chefer som medarbetare inom förvaltningen ska ha förutsättningar att ta sitt kommunikativa ansvar. Exempel på områden som behöver utvecklas är verktyg i form av teknik och kunskap vid exempelvis möten, seminarier och utbildningar. En annan del i att utveckla öppenhet och spridande av kunskap är mer proaktivt arbete i kontakten med media och spridning av tillgänglig bakgrundsfakta. Den, under 2020, bildade kommunikationsavdelningen vid förvaltningen ska vara drivande i utvecklingen.

Miljöbarometern

Arbetet med att utveckla webbplatsen Stockholms miljöbarometer fortsätter. Målet är att Miljöbarometern ska vara den naturliga plattformen för information om miljötillståndet i staden, där relevanta kunskapsunderlag ska finnas tillgängliga, däribland miljöindikatorer, mål, åtgärdsredovisningar och rapporter. Miljöbarometern vänder sig till såväl anställda i staden, verksamheter som invånare. Hur innehåll presenteras behöver utvecklas för att bidra till ökad förståelse och tillgänglighet.

Genom integration med Miljödataportalen tillgängliggörs nu kartunderlag med åtgärdsförslag till stöd för andra förvaltningar i den fysiska planeringen, och förvaltningen ser också en ökad efterfrågan av kartunderlag. Arbetet med lokala åtgärdsprogram för vatten, biologisk mångfald och skyfallshantering innebär att särskilt fokus behöver läggas på redovisning och kommunikation av de fysiska åtgärder som föreslås och genomförs. Särskilt fokus krävs även för utvecklad redovisning utifrån agenda 2030, miljöprogrammet samt nya handlingsplaner för klimat, klimatanpassning, biologisk mångfald, kemikalier, plast och cirkulärt byggande vilket kommer att kräva ökade resurser.

Miljödataportalen

Den digitala utvecklingen ökar ständigt möjligheterna att dela data mellan förvaltningar, bolag, nationella myndigheter och externa aktörer. Genom Miljödataportalen bidrar miljöförvaltningen till denna digitala samverkan, dels genom att publicera egen data som öppen data, dels genom att visualisera andras data tillsammans med den egna. Målsättningen är att all data ska finnas tillgänglig som öppen data.

Efterfrågan på kartunderlag fortsätter att öka. GIS som verktyg är avgörande för att effektivt kunna kommunicera underlag och åtgärdsförslag om hållbarhet och miljö till alla de funktioner i staden och externt som behöver ta del av miljödata. Genomförande av projektet *Ännu Smartare Miljödata* som finansieras av Smart Stad kommer under de kommande åren att bidra till detta. Stadens arbete med GIS-samordning och tillgängliggörande av öppna data behöver förstärkas och staden behöver ha en tydligare strategi för hur verksamheterna ska utveckla sitt arbete med GIS.

Den fortsatta digitala utvecklingen kräver en lyhördhet gentemot användarens behov, öppenhet för nya tekniska lösningar och anpassningar efter nya standarder. Miljöförvaltningen har idag en ledande roll inom stadens arbete med öppen data. För att fortsätta att driva på

stadens utveckling behöver medel och resurser säkras långsiktigt. Vidare vore det önskvärt även med förstärkning av stadens arbete med GIS-samordning och tillgängliggörande av öppna data där miljöförvaltningen hade varit betjänt av en tydligare stadsövergripande strategi för hur verksamheterna ska utveckla sitt arbete med GIS.

2.4 Strategiska personalfrågor

Miljöförvaltningens specialistkompetens behöver fortsatt ligga i framkant för att förvaltningen ska kunna ge fullgott stöd till övriga staden. Kompetensutvecklingen för befintlig personal säkerställs genom individuella kompetensutvecklingsplaner och förvaltningen erbjuder också ett flertal interna utbildningar både för medarbetare och för chefer. Förvaltningens utmaningar vad gäller det kritiska kompetensbehovet bedöms som hanterbara samtidigt som personalomsättningen ligger på en rimlig nivå. Antalet pensionsavgångar är de kommande åren relativt få. Förvaltningen arbetar också kontinuerligt med kompetensöverföring för att minska sårbarheten vid personalomsättning. En utmaning för förvaltningen är att kunna attrahera den specialistkompetens som behövs vid nyrekryteringar, där marknaden ofta erbjuder högre lönenivåer än vad förvaltningen kan erbjuda. Det är därför fortsatt viktigt att bevaka att förvaltningens relativa löneläge bibehålls på en rimlig nivå, inte minst gentemot kranskommunerna. Vidare bedriver förvaltningen bland annat ett aktivt friskvårdsarbete och arbetar kontinuerligt med att lyfta fram andra fördelar med ett arbete på miljöförvaltningen. Förvaltningen har exempelvis goda resultat i stadens medarbetarenkät och tämligen låga sjuktal.

Miljöförvaltningen ser inte heller några stora förändringar i det totala antalet anställda de närmaste åren. Självklart kan omfattningen av de strategiska satsningarna under programperioden påverka nyanställningstakten ytterligare. Tabellen nedan visar utvecklingen av antalet anställda på förvaltningen sedan 2016 samt bedömning av utvecklingen för 2022 och framåt.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tillsvidareanställda	231	242	251	251	245	255	256	257	258
Tidsbegränsat anställda	22	10	10	13	10	15	10	10	10
Summa	253	252	261	264	255	270	266	267	268

Som tydliggörs i tabellen ovan ökar antalet tidsbegränsat anställda under 2021, detta på grund av extra bemanning kopplat till den trängseltillsyn med anledning av pandemin som förvaltningen genomför. Vad som inte framgår av ovanstående tabell är att också antalet timanställda ökar något under innevarande år, eftersom bemanning för trängseltillsynen även säkerställs genom timanställningar och inhyrd personal. Under 2020 ses också en temporär nedgång i antalet tillsvidareanställda, och även detta är kopplat till pandemin då förvaltningen inledningsvis var restriktiv med återrekrytering på grund av det osäkra läget.

Vad gäller kommande kompetensutvecklingsbehov ser förvaltningen att behov finns dels kopplat till nya tillsynsområden (exempelvis material i kontakt med livsmedel), dels kopplat till utveckling av befintlig verksamhet. Förvaltningen har idag mycket värdefull data och

information att förmedla, och riktade kompetensutvecklingsinsatser behövs för att kunna nyttja potentialen. För att utveckla digitala utbildningar krävs även eventuellt utökning av personella resurser alternativt att tjänsterna köps in. Under 2020 inrättade också förvaltningen en kommunikationsavdelning, och arbete pågår vad gäller att se över eventuellt behov av kompetensutveckling alternativt nyrekrytering.

Förvaltningen har också ett gott samarbete med universitet och högskolor och handleder regelbundet studenter. Ett välfungerande utbyte med akademien bidrar också till att säkerställa kompetensförsörjningen.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Nämnden har 2021 en nettobudget på 130,3 mnkr (exklusive ansökningar om budgetjusteringar). Fr.o.m. 2010 har det skett en viss ökning av nettobudgeten p.g.a. nya uppdrag från kommunfullmäktige, och verksamheter som tidigare var projektfinansierade har delvis inarbetats i nämndens budget (klimatarbete, Energicentrum, Kemikaliecentrum, vattenarbetet och arbete med miljöbilar).

Inom nämndens verksamhetsområden finns idag utvecklade och väletablerade verksamheter som arbetar effektivt och uppnår goda resultat. Detta har möjliggjorts inte minst genom satsningar som sedan permanentats i ordinarie verksamhet. Inom tillsynen har processerna effektiviserats och fokus på produktionen är tydligare idag. Samordning av tillsynsbesöken och bättre uppföljning av tillsynen har höjt tillsynens kvalitet och resulterat i ett mervärde för stockholmarna. Finansieringstillskott via centrala medelsreserven och externa projektmedel har erhållits. Andra områden där nämnden fått en tydligare roll är t.ex. deltagandet i den fysiska planeringen, inklusive grönstrukturfrågor, vilket bidrar till att mer kan utföras. Arbetet kan också i högre grad utföras av egen personal vilket ger kontinuitet och en uppbyggnad av kompetens som stannar inom organisationen.

Nämndens nettobudget ska jämföras med de framtida finansieringsbehov som kan ses idag.

I kommunfullmäktiges budget för 2021 erhöles medel för nedanstående områden där finansieringen upphör efter 2022. Sammantaget medför detta alltså en budgetminskning med 4,5 mnkr efter 2021.

- Samordning handlingsplan biologisk mångfald, stärkt naturskötsel - 1,0 mnkr
- Målpunkter i naturreservat och handlingsplan för bad - 1,0 mnkr
- Samordningsansvar för att motverka nedskräpning av sjöbottnar - 0,5 mnkr
- Miljö- och klimatmärkning för inköpssystem och uppföljning av kranmärkning - 1,0 mnkr
- Klimatomställning, ökat stöd till förvaltningar och bolag – fossilfria byggarbetsplatser och minskat byggavfall – 1,0 mnkr

Förvaltningen konstaterar dock att flera av de ovannämnda satsningarna resulterar i aktiviteter som pågår flera år eller övergår i stadigvarande verksamhet varför det är viktigt med kontinuitet i finansieringen även på lång sikt. Av staden efterfrågade ambitionshöjningar som införlivas i ordinarie verksamhet medför i viss mån ökade kostnader som inte alltid kan täckas genom generell effektivisering. Det är också viktigt att påpeka att nämndens tillsynstaxa har diskonterat effektiviseringar inom tillsynsarbetet. Det innebär att rationaliseringar redan tagits

hänsyn till i den del som finansieras av tillsynsintäkter.

Ökning av lokalkostnader påverkar förvaltningens självfinansieringsgrad eftersom inte all tillsyn är debiterbar. För år 2022-2024 prognostiseras att självfinansieringsgraden ligger kvar på cirka 67 % för tillsyn enligt miljöbalken samt på cirka 79 % för livsmedelskontrollen, trots ökade lokalkostnader och införande av efterhandsdebitering inom livsmedelskontroll som kan påverka effektiviteten. Under 2021 kommer regeringen att fatta beslut om att efterhandsdebitering ska införas under 2022 eller 2023. Efterhandsdebitering skapar tydlighet gentemot verksamhetsutövare som då kan se kopplingen mellan avgiften som betalas och den kontroll som utförs. Dock kan ett nytt system med efterhandsdebitering innebära att självfinansieringsgraden minskar något under en övergångsperiod.

Tabellen nedan visar intäkter och kostnader per avdelning utifrån idag kända framtida förutsättningar. Härutöver händer saker på både kostnads- och intäktssidan som är svårare att förutse och uppskatta och därför inte tas med.

mnkr	VB 2020	VP 2021**	Plan 2022*	Plan 2023	Plan 2024
<i>Intäkter</i>					
Plan och miljö	29,3	31,8	31,8	31,8	31,8
varav miljöbilsprojekten	4,0	5,8	5,8	5,8	5,8
Hälsoskydd	39,6	36,3	36,3	36,3	36,3
Livsmedelskontroll	57,2	46,1	46,1	46,1	46,1
Miljöanalys	2,0	0,7	0,7	0,7	0,7
SLB-analys	13,6	13,8	13,8	13,8	13,8
FC, Nämnd, Verksamhetsstöd, gemensamma kostnader, IT-projekt, MSL	2,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Summa intäkter	143,9	130,2	130,2	130,2	130,2
<i>Kostnader</i>					
Plan och miljö	62,6	64,8	63,3	63,3	63,3
-varav miljöbilar	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9
Hälsoskydd	43,5	45,2	45,2	45,2	45,2
Livsmedelskontroll	48,6	47,2	47,2	47,2	47,2
Miljöanalys	31,4	28,8	25,8	25,8	25,8
SLB-analys	21,0	21,8	21,8	21,8	21,8
FC, Nämnd, Kommunikation, Verksamhetsstöd, gemensamma kostnader, IT-projekt, MSL	44,3	52,8	52,8	52,8	52,8
Summa kostnader	251,4	260,5	256,0	256,0	256,0
Netto*	107,5	130,3	125,8	125,8	125,8

* Plan 2022-2024 inkluderar inte lönekostnadsökningar och eventuella taxehöjningar.

** VP 2021 innehåller inte ansökta budgetjusteringar om 5,1 mnkr.

Staden växer vilket kan medföra ökad efterfrågan på kontrollinsatser inom livsmedels- och hälsoskyddstillsynen, där det finns ett tydligare samband med befolkningsstorleken. Detta är svårt att prognosticera och har inte medräknats i tabellerna.

Flera externt finansierade projekt avslutas och nya ansökningar är inskickade och planerade. Som tidigare nämnts ser förvaltningen att EU-projektmedel fortsatt kommer att vara viktigt del i finansiering av nämndens verksamhet.

3.1 Drift

Nämnden ser idag ett antal faktorer som kan påverka de ekonomiska förutsättningarna men omfattningen är så osäker att belopp inte tas upp i beräkningen av plan 2022-2024:

- Det finns en ökad efterfrågan på förvaltningens deltagande i bostadsplaneringen när projekten har blivit alltmer komplexa och därmed riskerar ta längre tid i planprocessen.
- Det förväntas en ökad efterfrågan på nämndens kompetens inom klimat- och energiområdet som följd av stadens höga klimatambitioner tillika ny lagstiftning gällande klimatdeklarationer av alla nyproducerade byggnader.
- Som framgår av tabell ovan kommer extra medel att upphöra fr.o.m. 2021 för flera verksamheter vilket påverkar nämnden eftersom dessa är fleråriga verksamheter.
- Staden växer, får fler invånare och nya verksamheter tillkommer. Det resulterar i ökat antal tillsynskontroller, med medföljande ökade personalkostnader. Med ett taxsystem med hög grad av självfinansiering bör ökade intäkter balansera ökade utgifter, men ju fler verksamheter desto fler oförutsägbara händelser, t.ex. livsmedelsburna utbrott och obefogade klagomål, som inte kan debiteras.
- Digital utveckling är en viktig och högt prioriterad fråga på förvaltningen. Appen Livsmedelskollen, publiceringen av öppen data via webbportalen Miljödata och utvecklingsprojektet Luften i Stockholm (där automatiska luftkvalitetprognoser tas fram och tillgängliggörs via webben och en app) är bara några exempel. Men minst lika viktigt som utvecklingsarbetet av digitala tjänster är, är att det också finns ekonomiska medel för den kontinuerliga driften av dessa. Löpande förvaltning och tekniska uppgraderingar tenderar ofta att vara kostnadsdrivande, och dessa kostnader ska hanteras inom befintlig ram. Det är därför viktigt att det i samband med utveckling av digitala lösningar också säkras en långsiktig budget för drift och tekniskt underhåll av dessa.
- Inom projekt- och programverksamheten sker också förändringar som kan få ekonomisk betydelse. Det finns projekt som avslutas under de kommande åren. Nämnden har skickat in ansökningar för flera nya projekt. Några projekt antas komma att förlängas.
- Utvecklingen av pandemin kan medföra att trängseltillsyn fortsätter 2022. Trängseltillsynen finansieras med statsbidrag och belastar inte förvaltningens nettobudget.

3.2 Investeringar

Utbyte av gamla mätinstrument behöver fortsatt hållas på en hög nivå. SLB-analys anser att det är möjligt att byta ut cirka fem instrument per år inom nuvarande budget (kostnad för ett instrument varierar mellan 150 tkr – 400 tkr beroende på instrumenttyp). Den utbytestakten av äldre instrument anses hållbar.

3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt)

Miljöförvaltningen bedriver inga driftprojekt enligt stadens definition, d.v.s. projekt där kostnaderna bedöms överstiga 50 mnkr och som har en betydande påverkan på stadens ekonomi eller som berör frågor av strategisk vikt.

4 Lokalförsörjningsplan

Miljö- och hälsoskyddsnämndens lokalförsörjningsplan följer den disposition som föreskrivs i stadsledningskontorets anvisningar.

4.1 Inledning

Miljöförvaltningen delar kontorslokaler med övriga tekniska förvaltningar i Tekniska Nämndhuset på Kungsholmen, och ska enligt beslut i fullmäktige fortsätta att göra det under överskådlig tid. På grund av ombyggnationen av Tekniska nämndhuset sitter förvaltningen i dagsläget dock i evakueringslokaler i det intilliggande Separatorhuset.

4.2 Pedagogisk verksamhet

Avsnittet är inte relevant för miljö- och hälsoskyddsnämnden.

4.3 Annan kommunal verksamhet

4.3.1 Nuläge 31 januari 2021

Miljöförvaltningen flyttade i september 2018 till tillfälliga lokaler i det så kallade Separatorhuset (Klamparen 8). Här kommer förvaltningen att husera till våren 2022 då återflytt till nyrenoverade lokaler i Tekniska Nämndhuset planeras ske.

4.3.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet

Nämndens lokalbehov är relativt statiskt. Behovet av administrativa lokaler påverkas främst av förändringar i omfattningen av verksamhetens uppdrag.

Planerade lokalförändringar för år 2022-2031 (första planeringsperioden)

Lokalerna i nya TN-huset kommer huvudsakligen att inredas som flexkontor, det vill säga utan personliga platser. På detta sätt kan lokalerna lättare möta förändringar i personalstyrkan, och det finns även en större flexibilitet att dela på ytor mellan förvaltningarna i TN-huset. Inga förändringarna är därför planerade under planeringsperioden.

Planerade lokalförändringar för åren 2032-2040 (andra planeringsperioden)

Inga förändringarna är planerade under planeringsperioden.

4.4 Övrigt

4.4.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Lokalkostnaden för förvaltningen är cirka 11,8 mnkr per år (kallhyra). Utöver detta tillkommer en kostnad för flytt och evakuering, som fördelas mellan de inblandade förvaltningarna i TN-husprojektet. Den uppgår till cirka 3,2 mkr per år under perioden 2019-2023.

Hyresnivåerna för nya TN-huset är inte definitivt fastställda än, men enligt preliminära besked från fastighetskontoret så kommer det för miljöförvaltningens del att innebära en höjning med cirka 3,2 mkr/år. Dock försvinner samtidigt den tillfälliga kostnaden för evakuering på motsvarande belopp. Det innebär att hyresnivån kommer att vara oförändrad jämfört med 2021.

Till det kommer kostnad för gemensamma servicetjänster (reception, vaktmästeri, städning etc.) på cirka 2,4 mnkr/år, samt tillägghyra för möbler etc. under perioden 2023-2033 på cirka 1,7 mnkr/år.

4.4.2 Samverkan

Miljöförvaltningen delar kontorslokaler med övriga tekniska förvaltningar i Tekniska nämndhuset, vilket bland annat innebär att gemensamma kostnader för städning, reception, mötesrum m.m. delas mellan förvaltningarna. Som tidigare nämnt sitter förvaltningen dock just nu i evakueringslokaler i det intilliggande Separatorhuset. I ombyggnadsprojektet för nya TN-huset sker en nära samverkan mellan förvaltningarna för att få till stånd de mest ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokalerna.

4.4.3 Lokaler vars hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år

Samtliga miljöförvaltningens hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år. Det bör dock framhållas att kommunfullmäktige beslutat att miljöförvaltningen fortsatt ska vara lokaliserad i Tekniska nämndhuset.

5 Övriga redovisningar

5.1 Näringslivsfrämjande arbete

Nedan beskrivs aktiviteter kopplade till miljöförvaltningens näringslivsfrämjande arbete. Aktiviteterna är sorterade utifrån de fokusområden som anges i stadens näringslivspolicy. Under 2021 inleddes ”återstart Stockholm” vilket omfattar flera åtgärder i syfte att underlätta för företagen. Förvaltningen har bland annat infört avgiftsfri återregistrering av livsmedelsföretag som tvingats stänga p.g.a. pandemin. Åtgärderna kommer sannolikt att påverka även 2022.

Fokusområde 1: Stimulera tillväxt och företagsamhet

- Tillgänglig information, omfattar utveckling av webben, information på flera språk, informationsinsatser till nya företagare.
- ”Rätt väg in”, för enklare ansökningsprocesser för nya företag inom restaurangbranschen. Omfattar ett utökat samarbete med serviceförvaltningen, utvecklingen av e-tjänster samt utvecklad information om avgifter (även under fokusområde 2).
- Utveckla arbetet inom ”Klimatpakten” för att stimulera företags profilering genom konkreta insatser inom miljö- och klimat. Klimatpakten fortsätter att växa och har idag drygt 300 medlemsföretag i regionen. Klimatpakten är en viktig del i den regionala omställningen till grön tillväxt som blir en allt viktigare faktor för ekonomisk tillväxt och företagande i Stockholmsregionen. EU:s taxonomi kommer att bidra och ytterligare stärka den gröna tillväxten i regionen.

Fokusområde 2: Förbättrad service, tillgänglighet och myndighetsutövning

- ”Rätt väg in”, för enklare ansökningsprocesser för nya företag inom restaurangbranschen. Omfattar ett utökat samarbete med serviceförvaltningen, utvecklingen av e-tjänster samt utvecklad information om avgifter (även under fokusområde 1).
- Samverkan inom tillsynen och fortsatt arbete mot fusk och organiserad brottslighet tillsammans med polisen, Skatteverket, Tillståndsenheten m.fl. (även under fokusområde 3).
- Utveckling av finansieringsmodellen avseende livsmedelskontroll, bl.a. genom införande av efterhandsdebitering.
- I förvaltningens tillsyn enligt miljöbalken ingår bland annat kontroll och vägledning av verksamheter, så att dessa kan följa lagstiftningen. Tillsynen medför konkurrens på lika villkor för verksamheter.

- Ökat fokus på användarvänlighet i kommunikationen. Exempelvis utvecklande av e-tjänster och tillhandahållande av information via branschorganisationer.

Fokusområde 3: Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet

- Samverkan inom tillsynen och fortsatt arbete mot fusk och organiserad brottslighet tillsammans med polisen, Skatteverket, Tillståndsenheten m.fl. (även under fokusområde 2).
- I arbetet med miljöfrågor i fysisk planering bevakar förvaltningen att störningar mellan t.ex. verksamheter och boende beaktas. Om bostäder planeras för nära verksamheter som kan medföra olägenheter enligt miljöbalken riskerar verksamheterna att få restriktioner eller trängas undan.
- Miljöförvaltningen utvärderar olika åtgärder som avser förbättra luftkvaliteten och framkomligheten i nära samarbete med Trafikkontoret.
- Miljöförvaltningen utvärderar olika exploateringsprojekt i form av nya bostäder från luftföroreningssynpunkt. Säkerställer att förtätning av staden kan ske utan risk för försämrad luftkvalitet (i samarbete med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret).

Fokusområde 4: Ökad tillgång till arbetskraft med relevant kompetens

- Kartläggning av lämpliga utbildningar inom miljö- och klimatområdet. I samverkan med Arbetsmarknadsförvaltningen.
- Miljöförvaltningen undervisar i bl.a. luftmiljöfrågor, tar emot examensarbetare och studiebesök. Många studenter blir på så sätt intresserade av förvaltningens arbete (i samverkan med bl.a. Stockholms universitet och Uppsala universitet).
- Förvaltningen behöver fortsättningsvis attrahera spetskompetens på miljö- och klimatområdet som stöd till stadens förvaltningar och bolag. Genom att vara en attraktiv arbetsgivare bidrar förvaltningen till att bibehålla viktig kompetens inom regionen. Ofta används kompetensen inom olika projekt där staden samverkar med näringslivet, något som bidrar till utveckling och förståelse mellan näringslivets och stadens kompetenser.